

Asia: VN/16944/2020

Kotimaisen kalan edistämishjelma

Ohjelman visio ja strategiset valinnat

Ovatko ohjelman visio ja strategiset valinnat onnistuneita? Miten niitä tulisi kehittää?

Visio ja valinnat ovat erittäin onnistuneita. Tässä on lähdetty liikkeelle oikeasta 'päästä': saada kansalaiset syömään enemmän kotimaista kalaa ja sitä kautta kysyntää kalalle ja merkittäviä yhteiskunnallisia, ympäristöllisiä ja terveydellisiä vaikutuksia.

Tavoitteet

Onko ohjelmalla tavoiteltavat vaikutukset tunnistettu oikein?

Vaikutukset on tunnistettu hyvin, joskin tavoitteiden saavuttaminen on haastavaa; ne on asetettu korkealle.

Kuinka realistisina pidät yllä esitettyjä tavoitteita?

Tavoitteet on asetettu sopivalle tasolle.

Miten muuten haluaisit kommentoida ohjelman tavoitteita?

Tavoitteet ovat kunnianhimoiset, ovatko ne liian kunnianhimoiset, sitä voi pohtia. Tämmöisellä ylätasoin strategisella ohjelmalla tavoitteet täytyykin olla korkealla. Tämän ohjelman tulee luoda innostusta kaikkiin toimijoihin ja luoda aitoja kannustimia alan kasvuun, muuten tavoitteet ovat saavuttamattomia. Nyt täytyy kääriä äkkiä hiat ja ryhtyä hommi

1. Kuluttaja- ja markkinalähtöisyyden vahvistaminen

Mitä allaolevista toimenpiteistä pidät tärkeimpänä ja vaikuttavimpana?

Perustetaan kotimaisen kalan viestintäverkosto. Maa- ja metsätalousministeriö kutsuu syksyllä 2020 koolle kotimaisen kalan käytön lisäämisen kannalta keskeisiä toimijoita, kuten kaupan keskusliikkeet, kalatalouden yrityksiä, tutkijoita ja muita sidosryhmiä. Viestintäverkosto laatii yhteisen suunnitelman kalaan liittyvän viestinnän ja yhteiskunnallisen vuoropuhelun lisäämiseksi. Varataan Euroopan meri- ja kalatalousrahaston rahoitusta suunnitelman toteuttamiseen.

Miten ehdotettuja toimenpiteitä pitäisi kehittää? Mitä muita toimenpiteitä ehdottaisit?

Nämä kaikki ovat tärkeitä toimenpiteitä kotimaisen ja lähikalan käytön ja kulutuksen lisäämiseksi. Viestintä luo pidemmällä aikavälillä pohjaa terveellisen ja ympäristöystävällisen lähiruuan kysynnälle, mutta esim. kaikki toimet parantaa kalatuotteiden markkina-asemaa ovat erittäin tarpeellisia. Julkiset hankinnat voivat olla nopea tapa lisätä kotimaisen kalan kysyntää ja samalla vahvistaa yksityistäkin kysyntää kun kotimaista kalaa on tarjolla ja sen syömisestä tulee 'normaali tapa'. Silakan elintarvikekäytön lisäämisellä olisi helppo lisätä kotimaisen kalan käyttöä jos silakalle saadaan kysyntää - tämä vaatii varmasti kilpailuja, tuotekehitystä, tietoa kuluttajatreendeistä ja viestintää.

2. Uudistuminen kasvun vauhdittajana

Mitä ehdotetuista toimenpiteistä pidät tärkeimpänä ja vaikuttavimpana?

Selvitetään kalatalouden ja laajemmin luonnonvaratalouden pääomarahaston perustamismahdollisuuksia. Rahastolla tuettaisiin oman pääoman hankinnassa uudentyyppistä liiketoimintaa kehittäviä yrityksiä, joiden riskit ovat kehitystyön vuoksi korkeat, mutta toisaalta kasvumahdollisuudet suuret. Rahasto rahoitettaisiin julkisen toimijan ja yksityisen sijoittajien yhteistyönä.

Miten ehdotettuja toimenpiteitä pitäisi kehittää? Mitä muita toimenpiteitä ehdottaisit?

Kaikkia näitä toimia tarvitaan, mutta kun tarvitaan 'rajua' kasvua, uutta liiketoimintaa ja isompaa kasvua tavoitteleville yrityksille tarvitaan uusia rahoitusmahdollisuuksia. Uudet vakuus- ja vakuutusratkaisut ovat myös tärkeitä, joilla yksityistä rahoitusta saadaan riskialttiille alalle.

3. Alkutuotannon edellytysten parantaminen

Mitä ehdotetuista toimenpiteistä pidät tärkeimpänä ja vaikuttavimpana?

Merialueen vesiviljelytoiminnan ympäristöluvuissa ja valvonnassa selvitetään mahdollisuutta soveltaa päästöperusteista ympäristölupaa. Nykyisen rehunkäytön säätelyyn ja valvontaan perustuvasta mallista siirrytään mahdollisuuksien mukaan päästöjen rajoittamiseen. Tämä kannustaa toimialaa kehittämään ja ottamaan käyttöön uusia ympäristöinnovaatioita, jotka mahdollistavat tuotannon kasvun ilman päästöjen kasvua.

Miten ehdotettuja toimenpiteitä pitäisi kehittää? Mitä muita toimenpiteitä ehdottaisit?

Kolme ensimmäistä toimenpidettä on varmasti kotimaisen kalan tuotantomäärien lisäämisen kannalta tärkeimpiä. Luvitus on kalankasvatuksen lisäämisen pullonkaula, ja se vaatii uudenlaista otetta ja näkökulmaa ympäristöhallinnon, luonnonvarahallinnon, yritysten ja muiden sidosryhmien vuorovaikutuksessa ja neuvotteluissa. Kaikkien hyväksymän tietopohjan (mm. ravinnepäästöt ja niiden vaikutukset, mallintaminen) rakentaminen päätöksenteon perustaksi on ratkaisevan tärkeää. Kalan omavaraisuuden ja huoltovarmuuden lisääminen nostaa osaltaan kotimaisen kalan arvostusta ja tukee yritysten suunnitelmia saada kalaa markkinoille ympäri vuoden ja kaikissa tilanteissa. Haittaeläinten aiheuttamiin ongelmiin tarvitaan kaikki mahdolliset keinot (ml. korkeimmat mahdolliset tukiprosentit inventointeihin, innovaatio-ohjelman painotus tähän tematiikkaan ym), jotta kasvavaa haittaa kalastukselle ja kalankasvatukselle voitaisiin ehkäistä.

4. Kasvu perustuu kestävyteen ja vastuulliseen toimintaan

Mitä ehdotetuista toimenpiteistä pidät tärkeimpänä ja vaikuttavimpana?

Jatketaan eri sidosryhmien välistä rakentavaa vuoropuhelua. Kalatalouden, vesienkäytön ja ympäristönsuojelun tavoitteiden yhteensovittamisella edistetään rakentavaa vuoropuhelua sekä luodaan yhdessä ympäristön ja talouden kannalta kestäviä ratkaisumalleja lisätä kotimaisen kalan käyttöä.

Miten ehdotettuja toimenpiteitä pitäisi kehittää? Mitä muita toimenpiteitä ehdottaisit?

Tässä kaikki toimet ovat erittäin tärkeitä, ja ne täytyy olla ohjelman toteuttamisessa mukana. Ne ovat vastuullisuuden ytimessä kaikki ja tarpeellisia. Kuitenkin vuoropuhelua ja tavoitteiden yhteensovittaminen on tämän ohjelman kannalta ydintä, muuten kotimaisen kalan käyttöä ei saada lisättyä - esim. jos tuotanto- ja kalastuslupia ei saada lisää kun tavoitteet ja näkemykset ovat ristikkäisiä eikä halua neuvotteluun ja sovitteluun löydy. Tässä täytyy löytää yhteinen sävel eri toimijoiden ja sidosryhmien kanssa, jotta kunnianhimoisia tavoitteita voidaan toteuttaa.

Palaute ohjelman ympäristövaikutusten arvioinnista

Mitä palautetta haluaisit antaa ohjelman ympäristövaikutusten arvioinnista?

-

Muu palaute

Mitä muuta palautetta haluaisit antaa ohjelmasta?

-

Karjalainen Timo
Laitakarin Kala Oy